GAZETA SAMORZĄDOWA GMINY RASZYN | CZASOPISMO BEZPŁATNE

NR 106/2019 | WWW.RASZYN.PL | KURIER@RASZYN.PL | ISSN 1425-4506 | INDEKS PR 49 10

KURIER RASZYŃSKI

Życzymy Państwu
wspaniałych świąt Bożego Narodzenia
spędzonych w ciepłej, rodzinnej atmosferze,
wypełnionych radością i miłością,
niosących spokój i odpoczynek oraz Nowego Roku
spełniającego wszelkie marzenia, pełnego optymizmu,
wiary, szczęścia i powodzenia.

Wójt Andrzej ZARĘBA, Wicewójt Michał KUCHARSKI i pracownicy Urzędu Gminy Raszyn
Przewodniczący Rady Gminy Raszyn Dariusz MARCINKOWSKI i Radni Gminy Raszyn
Sołtysi Gminy Raszyn
Katarzyna KLIMASZEWSKA – Dyrektor Centrum Sportu Raszyn
Małgorzata KAIPER – Kierownik Świetlicy Środowiskowej „Świetlik" w Rybiu
Mariusz SMOLICHA – Dyrektor Centrum Kultury Raszyn
Jacek KAIPER – Redaktor Kuriera Raszyńskiego

Wójt Gminy Raszyn
Andrzej Zaręba

- Ty też możesz zadać pytanie!
- Masz problem?
- Chcesz się nim podzielić?
- Denerwuje Cię coś?
- Chcesz wyrazić swoją opinię?
- Nie wahaj się!

PYTANIA DO WÓJTA

Napisz na adres jacekkaiper@gmail.com
lub zostaw w biurze podawczym Urzędu Gminy, Szkolna 2A Raszyn.

Panie Wójcie, to bardzo przykre, że ZOZ Ochota zabrał nasz ośrodek zdrowia. Przecież za nasze, nie ich pieniądze został zrobiony. Czy to jest sprawiedliwe? ***Mieszkaniec***

Andrzej Zaręba: Szanowny Panie, w pełni się zgadzam z Panem. Spotkała nas wielka niesprawiedliwość. Wybudowaliśmy, za 9 mln ośrodek zdrowia. Przez trzy lata, codziennie byłem na budowie i pilnowałem starannego wykonania prac. Od tego zaczynałem dzień i na tym go kończyłem. Moi pracownicy też. Udało się. Po półtora roku oddaliśmy SZPZLO Warszawa Ochota nowe skrzydło, żeby nasi mieszkańcy leczyli się w godnych warunkach. Niestety, kłopoty się nie skończyły, bo obsługa pacjentów nadal była karygodna. Uważaliśmy, że mamy prawo i musimy zmienić operatora. Nie pomyślałem ani przez moment, że dla Warszawy będzie to powód odwołania darowizny, i że po nasz ośrodek zdrowia wyciągnie rękę, zwłaszcza, że nowy operator CM JUDYTA świadczył bezpłatną, refundowaną przez NFZ publiczną opiekę zdrowotną. A ona nie tylko darowiznę odwołała, ale też operatorem ponownie zrobiła SZPZLO Warszawa Ochota.

Odczuwam taką samą przykrość jak Pan. Ale nie ma tego złego co by na dobre nie wyszło. Nowoczesny ośrodek zdrowia w Raszynie jest i nadal będzie pełnił swoją funkcję i służył naszym mieszkańcom, tylko pod innym zarządem, a pieniądze włożone w jego budowę odzyskamy. Mamy też w naszej gminie dwóch operatorów: CM Judyta i SZPZLO Warszawa Ochota i cztery przychodnie: dwie na Pruszkowskiej i dwie na Poniatowskiego. Przyzna Pan że jest to znacznie lepsza sytuacja niż dziesięć lat temu, gdy w rozsypującym się budynku przyjmowało dwóch lekarzy, a kolejki ustawiały się o czwartej nad ranem.

Panie Wójcie, dlaczego Warszawa decyduje o tym, kto będzie leczył w Raszynie? Co ona ma do tego? ***Joanna P. (nazwisko znane redakcji)***

Andrzej Zaręba: Pani Joanno, tak naprawdę to nie powinna mieć takiego prawa. Ochrona zdrowia mieszkańców Gminy Raszyn to dane ustawą zadanie własne Gminy Raszyn, a nie Warszawy. Od 1990 roku, po powołaniu do życia gmin, nieruchomości służące opiece zdrowia, takie jak nasz ośrodek, były przekazywane gminom, żeby miały wpływ na leczenie mieszkańców na swoim terenie. Trudno powiedzieć dlaczego ośrodek zdrowia w Raszynie dostała bogata Warszawa, która ma wiele własnych ośrodków. Ośrodek Zdrowia w Raszynie przekazał Warszawie w 2008 roku ówczesny Wojewoda mazowiecki Jacek Kozłowski. Wcześniej, bo w 2006 roku występował o tę nieruchomość dla Gminy Raszyn, bez skutku, wójt Piotr Iwicki. Jego następca wójt Rajkowski podpisał z Warszawą umowę darowizny. Umowa umożliwiała naszej gminie remont i rozbudowę, zdaniem sądu, z którego interpretacją nie zgadzam się, jednak zmuszała nas do dzierżawienia odnowionych obiektów swojemu zakładowi leczniczemu założonemu przez Warszawę.

Kiedy w 2016 roku, zrezygnowaliśmy z usług medycznych SZPZLO Warszawa Ochota i wynajęliśmy ośrodek JUDYCIE, m.st. Warszawa zażądało zwrotu darowizny. Zaskoczyło mnie to, bowiem uważałem, że spełniliśmy wszelkie warunki zapisane w akcie.

Po pierwsze dlatego, że spełniamy warunek publicznej służby zdrowia, ponieważ Judyta zapewniała naszym mieszkańcom bezpłatną opiekę medyczną w ramach NFZ. Więcej, przez półtora roku również bezpłatną opiekę specjalistyczną, z własnej kieszeni właściciela, mimo braku kontraktów z NFZ.

Po drugie, wedle opinii prawników, zapis z akcie darowizny „…w szczególności udzielania świadczeń zdrowotnych przez zakład opieki zdrowotnej, dla którego m. st. Warszawa (lub osoba prawna m.st. Warszawa) jest podmiotem tworzącym", oznacza dopuszczenie również innych podmiotów, jako, że słowo ***„w szczególności"***, nie oznacza ***„jedynie"***, tylko jednym z wielu.

Po trzecie: SZPZLO Warszawa Ochota był operatorem w naszym ośrodku zdrowia przez 5 lat. Trudno było założyć, że ma być nim do końca świata. I co stałoby się w sytuacji, gdyby Warszawa przestała posiadać jakiekolwiek zakłady opieki zdrowotnej, na przykład wszystkie prywatyzując? Kto wówczas by leczył w naszym ośrodku zdrowia? Nikt?

Wyrok sądu pierwszej instancji i Sądu Apelacyjnego orzekł jeszcze więcej: ośrodek zdrowia, wybudowany przez Gminę Raszyn ogromnym kosztem, może być prowadzony tylko przez SZPZLO Warszawa Ochota. Po wsze czasy, bo 5 lat to nic nieznaczący epizod. Rzec można zostaliśmy skazani na leczenie przez SZPZLO Warszawa Ochota. Cóż, wyroki sądów należy wypełniać nawet jeśli się z nimi nie zgadzamy.

Czy będzie Pan coś z tym robił? ***Marian M. (nazwisko znane redakcji)***

Andrzej Zaręba: Szanowny Panie, nie godzimy się z pozostawieniem sprawy w obecnym stanie. Oczywiście, szanując orzeczenie sądu wydamy nieruchomość SZPZLO Warszawa Ochota. Rozpoczęliśmy już rozmowy w tej kwestii. Zgodnie z prawem możemy wystąpić o kasację wyroku. Możemy, a tak naprawdę musimy, wystąpić o zwrot nakładów, bo m. st. Warszawa nie może bezpodstawnie wzbogacić się naszym kosztem. W 2010 roku dostaliśmy źle zagospodarowaną działkę i zdewastowany budynek. W 2019 Warszawa zabiera nam dwa nowoczesne budynki i zagospodarowany, na nowo ogrodzony cały teren z parkingiem. Zwykła sprawiedliwość społeczna, ale i przepisy prawa, nie pozwalają na takie bezpodstawne wzbogacenie się. Po trzecie Miasto stołeczne Warszawa może nam odsprzedać nieruchomość przy Poniatowskiego 18a, oczywiście odliczając koszty naszych inwestycji na tym gruncie.

Panie Wójcie, straciliśmy ośrodek zdrowia. Gdzie będziemy się leczyć? Czy znów tylko w ZOZ-ie Ochota? ***Anna R. (nazwisko znane redakcji)***

Andrzej Zaręba: Szanowna Pani, w naszej gminie będą zlokalizowane na pewno trzy, a może cztery przychodnie lekarskie. **CM Judyta** będzie prowadzić dwie: przy Poniatowskiego 21 i na ulicy Pruszkowskiej 52. Usługi ochrony zdrowia będą świadczone również w budynku przy Poniatowskiego 18a ponieważ znajduje się on na terenie, który może być wykorzystany tylko na usługi ochrony zdrowia. Niezależnie od tego, kto będzie operatorem, mieszkańcy Gminy Raszyn mają prawo się tu leczyć.

A gdy Warszawa zwróci nam pieniądze, stanie się to, czego wcześniej nie chciała. Okaże się, że za jej środki został wybudowany ośrodek zdrowia przy Poniatowskiego 18a. Czyli to, o co walczyliśmy przez wiele lat, a oni nie chcieli zrobić, stanie się faktem. My zaś, jeśli opieka medyczna z ich strony będzie taka jak przed 2016 rokiem, czyli nie do zaakceptowania, będziemy na przykład mogli wybudować kolejny ośrodek zdrowia – tym razem na swojej działce, bez żadnych warunków. Oczywiście istnieją jeszcze dalsze kroki prawne, które mogą doprowadzić do ponownego przejęcia przez nas ośrodka.

Bożonarodzeniowa akcja zainicjowana przez Radę Gminy Raszyn we współpracy z Centrum Kultury Raszyn oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Raszynie dedykowana osobom najbardziej potrzebującym

I Raszyński Kiermasz Bożonarodzeniowy

22 grudnia (niedziela) godz. 14

Plac Powstańców Warszawy 1944 w Raszynie

Tego dnia będzie prowadzona akcja pod hasłem:

Święta pełne słodkości

ZBIÓRKA SŁODKICH UPOMINKÓW DLA POTRZEBUJĄCYCH Z NASZEJ GMINY

14.00 - kiermasz
16.00 - spotkanie świąteczne
17.00 - spotkanie opłatkowe
18.00 - zakończenie imprezy

Gmina Raszyn

Centrum Kultury Raszyn

NA KIERMASZ ZAPRASZAJĄ KOŁA GOSPODYŃ WIEJSKICH ORAZ LOKALNI WYSTAWCY

TARYFA ZA WODĘ I ŚCIEKI DLA MIESZKAŃCÓW GMINY RASZYN

Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne EKO – RASZYN SP. z o.o. informuje, że Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, - organ regulacyjny decyzją nr WA.RZT.070.1.134A.12.2019 z dnia 4 listopada 2018 r., ogłoszoną w dniu 28.11.2019 r. na stronie internetowej www.wodypolskie.bip.pl, zatwierdził taryfę dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Raszyn.

Grupa I – Gospodarstwa domowe pobierające wodę do celów socjalno – bytowych rozliczane na podstawie wskazań wodomierza głównego w okresach 2 miesięcznych.

Grupa II – Pozostali odbiorcy.

Taryfa wchodzi w życie w dniu 06.12.2019 r. i będzie obowiązywać będzie do 06.12.2022 r.

Tabela 1. Zestawienie cen i stawek opłat za dostarczaną wodę.

Taryfowa grupa odbiorców	Rodzaj cen i stawek opłat	Cena i stawka w okresie od 1 do 12 miesiąca obowiązywania	Cena i stawka w okresie od 13 do 24 miesiąca obowiązywania	Cena i stawka w okresie od 25 do 36 miesiąca obowiązywania
GRUPA I (TGO 1)	Cena usługi dostarczenia wody (zł/m^3)	3,19 zł netto 3,45 zł brutto	3,18 zł netto 3,43 zł brutto	3,20 zł netto 3,46 zł brutto
	Stawka opłaty abonamentowej (zł/odbiorca/2 miesiące)	6,00 zł netto 6,48 zł brutto	6,00 zł netto 6,48 zł brutto	6,00 zł netto 6,48 zł brutto
GRUPA II (TGO 2)	Cena usługi dostarczenia wody (zł/m^3)	3,40 zł netto 3,67 zł brutto	3,38 zł netto 3,65 zł brutto	3,40 zł netto 3,67 zł brutto
	Stawka opłaty abonamentowej (zł/odbiorca/2 miesiące)	6,00 zł netto 6,48 zł brutto	6,00 zł netto 6,48 zł brutto	6,00 zł netto 6,48zł brutto

Podatki 2020 dla mieszkańców gminy bez zmian

W czasie XIX sesji Rada Gminy Raszyn podjęła uchwałę, o pozostawieniu w 2020 roku na dotychczasowej wysokość podatków dla gruntów pod budynkami mieszkalnymi, od powierzchni budynków mieszkalnych, dla małych firm działających w obiektach do 1000 m^2, podatek leśny, rolny i od środków transportowych. Nieznacznie podwyższono podatki dla dużych przedsiębiorstw posiadających budynki powyżej 1000 m2 oraz dla gruntów przeznaczonych pod działalność gospodarczą.

	STAWKI W 2019 ROKU	PROPONOWANE STAWKI NA 2020 ROK
Grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	0,70 zł	0,80 zł
Grunty pod wodami powierzchniowymi, stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych	3,74 zł	3,74 zł
Grunty pozostałe	0,22 zł	0,22 zł
Grunty niezabudowane objęte obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz. U. poz. 1777), i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego	0,40	0,40 zł
Budynki mieszkalne	0,55 zł	0,55 zł
Budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o pow. Użytkowej do 1000 m^2	15,00 zł	15,00 zł
Budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o pow. Użytkowej powyżej 1000 m^2	20,51 zł	22,50 zł
Budynki zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	8,30 zł	8,30 zł
Budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń	3,46 zł	3,46 zł
Budynki pozostałe, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	5,00 zł	5,00 zł
Wartość budowli	2%	2%

Opłaty za gospodarowanie odpadami i metoda ich naliczania

Podczas XIX Sesji Radni Gminy Raszyn podjęli uchwałę w sprawie wysokości opłat za odbiór odpadów od mieszkańców oraz sposobu ich naliczania. Ustalono, że jak poprzednio, miesięczna opłata będzie wyliczana jako **iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość i stawki opłaty**.

OPŁATY

- **Odbieranie odpadów segregowanych – 27,50 zł** miesięcznie od osoby zamieszkującej nieruchomość
- **Odbieranie odpadów niesegregowanych – 63,10 zł** miesięcznie od osoby zamieszkującej nieruchomość.

W uchwale przewidziano też możliwość odbioru odpadów z nieruchomości, **w których nie zamieszkują mieszkańcy, a odpady powstają. Poniżej podaję stawki w innych gminach:**

GMINA	SPOSÓB NALICZANIA	CENA ZA ODPADY SEGREGOWANE	CENA ZA ODPADY ZMIESZANE
PIASECZNO	za osobę	27,00 zł	54,00 zł
RADZYMIN	za osobę	32,00 zł	64,00 zł
MARKI	za osobę	32,00 zł	67,50 zł
ŁOMIANKI	za osobę	33,80 zł	67,60 zł
PODKOWA LEŚNA	1 m^3 zużytej wody	9,00 zł / 27,00 za osobę*	18,00 zł / 54,00 za osobę*
LESZNOWOLA	1 m^3 zużytej wody	11,85 zł / 35,55 za osobę*	23,70 zł / 69,30 za osobę*

* przy założeniu, że jedna osoba zużywa 3 m^3 wody w miesiącu.

ZNIŻKI: Radni uchwalili 50% zniżki dla właścicieli nieruchomości, w części dotyczącej gospodarstw domowych, których dochód nie przekracza kwoty uprawniającej do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, o której mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.). Zwolnienie to dotyczy tych nieruchomości, w których odpady komunalne są zbierane i odbierane selektywnie.

Małgorzata Kaiper

UWAGA! SEGREGUJEMY ODPADY

METALE PLASTIKI

- butelki plastikowe – odkręcone i zgniecione, korki
- opakowania plastikowe i wielomateriałowe: torby, worki, reklamówki, kartony po sokach, mleku
- opakowania po środkach czystości, kosmetykach
- aluminiowe puszki po napojach, sokach, konserwach
- folia aluminiowa, kapsle, zakrętki od słoików

PAPIER

- opakowania z papieru, karton, tektura, papier pakowy
- zeszyty i książki, gazety, czasopisma, katalogi, ulotki, prospekty
- papier szkolny, biurowy, zadrukowane kartki
- torby i worki papierowe

SZKŁO

- butelki i słoiki po napojach
- szklane opakowania po kosmetykach

ODPADY BIODEGRADOWALNE

- odpadki warzywne i owocowe, resztki jedzenia
- skoszoną trawę, liście, kwiaty, gałęzie drzew i krzewów, trociny i korę drzew, niezaimpregnowane drewno

ODPADY ZMIESZANE

Tu wrzucamy wszystko, czego nie można odzyskać w procesie recyklingu, z wyłączeniem odpadów niebezpiecznych.

NOWY SYSTEM ZBIERANIA ODPADÓW SEGREGOWANYCH

Od początku 2020 r. w naszej gminie zacznie obowiązywać w nieruchomości zamieszkałych nowy system zbierania odpadów segregowanych z podziałem na 4 frakcje plus odpady zmieszane, które będą zbierane w workach/ pojemnikach o poniższej kolorystyce.
Segregowanie nie jest trudne, ale konieczne, bo tylko dobrze podzielone odpady mogą być powtórnie przetworzone. Cenne surowce, które są odzyskiwane to ratunek dla naszego środowiska. Dbajmy o nie dla nas i przyszłych pokoleń.

UROCZYSTY JUBILEUSZ ZŁOTYCH GODÓW

Mieczysław Bury z rodziną. © J. Kaiper

3 grudnia 2019 roku w sali ślubów Urzędu Stanu Cywilnego w Raszynie odbyła się ekskluzywna uroczystość związana z Jubileuszem Złotych Godów, który obchodzili państwo Irena i Mieczysław Bury. Niestety pani Irena nie doczekała dekoracji i małżeństwo reprezentował samotnie pan Mieczysław. Gratulacje z okazji pięćdziesięciu lat pożycia złożyła pani Jolanta Kuć Kierownik USC oraz Wójt Gminy Raszyn pan Andrzej Zaręba.

Jolanta Kuć serdecznie powitała Jubilata, "... który wraz z żoną Ireną ponad pół wieku dzielił wspólnie troski i radości życia dla dobra założonej rodziny i wychowania dzieci na prawych obywateli naszej ojczyzny". Pan Andrzej Zaręba kończąc swoje gratulacje powiedział: "... Za trud i poświecenie na pewno wdzięczne są Wam zgromadzone tu dziś, wasze dzieci, to najważniejszy dorobek waszych 50 lat. To ślad na ziemi Waszej wspólnej Drogi."

Jacek Kaiper

ZASÓB MIESZKANIOWY GMINY RASZYN

Gmina Raszyn posiada 57 lokali komunalnych, wynajmowanych na czas nieoznaczony, 22 lokale socjalne, wynajmowane na czas określony i 1 lokal na wynajem na czas trwania stosunku pracy.

KONTROLA W MIESZKANIACH KOMUNALNYCH

W roku 2019 pracownicy Referatu Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej przeprowadzili kontrole, potwierdzając, że w lokalach komunalnych zamieszkują osoby uprawnione do lokalu.

NAJEM LOKALI SOCJALNYCH

W roku 2019 – 16 najemców lokali socjalnych złożyło wniosek o zawarcie kolejnej umowy. Z 8 najemcami je zawarto, ponieważ spełniali wszystkie kryteria określone w Załączniku nr 1 do uchwały Nr XVI/245/07 Rady Gminy Raszyn z dnia 28 grudnia 2007 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Raszyn[1]. 8 dotychczasowym najemcom lokali socjalnych nie przedłużono umów, ponieważ nie spełniają łącznie wszystkich kryteriów wskazanych w uchwale.

PROJEKT NOWEJ UCHWAŁY

W I kwartale 2020 r. zostaną podjęte prace nad projektem nowej uchwały określającej zasady wynajmowania lokali komunalnych i socjalnych w Gminie Raszyn. Przy ustalaniu wysokości progu dochodowego na członka rodziny zostaną uwzględnione wykazane dochody osób zamieszkujących w socjalnych lokalach i ubiegających się o najem w/w lokali na kolejne lata. Projekt zostanie poddany konsultacjom z mieszkańcami Gminy Raszyn.

Każdego roku do urzędu Gminy Raszyn składane są nowe wnioski o przydział lokalu. Obecnie na najem lokalu mieszkalnego komunalnego jednopokojowego oczekują 43 rodziny, dwupokojowego 46, a trzypokojowego 4. Na najem lokalu socjalnego jednopokojowego oczekuje 46 rodzin, a dwupokojowego 53.

Monika Marszałek,
kierownik OŚGK/ZO Urzędu Gminy Raszyn

[1] *(Dz. Urz. Woj. Mazow. z dn.27.03.2008 roku Nr 40, poz. 1429) zmienionej uchwałą Nr XXVII/512/08 Rady Gminy Raszyn z dnia 27 listopada 2008 roku (Dz. Urz. Woj. Mazow. z dn.22.12.2008 roku Nr 219, poz. 9398).*

NOWY RADNY

25 listopada 2019 roku w trakcie obrad XVII nadzwyczajnej Sesji Rady Gminy Raszyn złożył ślubowanie nowy radny pan **Rafał OLESIŃSKI**, który zastąpił na tym stanowisku ustępującą panią Teresę Bak.

Kontakt z radnym:
tel. 796 601 137
e-mail ra.olesinski@gmail.com

BEZPŁATNE I ULGOWE PRZEJAZDY KOMUNIKACJĄ GMINNĄ

Jesienią 2019 roku Gmina Raszyn utworzyła dwie trasy komunikacji gminnej. **Linia R1** kursuje od 1 grudnia pomiędzy Pruszkowem a Warszawą przejeżdżając przez Michałowice i Raszyn. **Linia R2** przez Rybie, Raszyn, Puchały, Wypędy, Janki, Laszczki, Falenty Duże, Falenty Nowe i Podolszyn Nowy. Linia L23 została zlikwidowana.

Podczas XIX Sesji Rada Gminy podjęła uchwałę o uprawnieniach do przejazdów bezpłatnych i ulgowych dla osób korzystających z tych linii.

Obok ulg ustawowych, regulowanych przepisami powszechnie obowiązującymi, ustalone zostały ulgi lokalne.

Uprawnionymi do przejazdów bezpłatnych z ulgą lokalną są, na podstawie dokumentu potwierdzającego tożsamość są:

- Osoby legitymujące się Raszyńską Kartą Mieszkańca – Bilet Metropolitarny,
- Mieszkańcy Gminy Raszyn, którzy ukończyli 60 rok życia legitymujący się Kartą Seniora Ogólnopolską – Gmina Raszyn, osoby, które ukończyły 70 rok życia,
- Członkowie rodzin wielodzietnych w strefie Gminy Raszyn – posiadający Karty Dużej Rodziny,
- Wszystkie osoby w dniach: **19 kwietnia** – w czasie obchodów „ Dni Raszyna", **22 września** podczas obchodów Europejskiego Dnia Bez Samochodu, **1 listopada** w dniu „ Wszystkich Świętych", **1 stycznia** w Nowy Rok, **1 maja, 3 maja, 1 czerwca, Boże Ciało, 11 listopada.**
- Dzieci i młodzież (w grupie) uczestnicząca w zajęciach organizowanych w placówkach oświatowych, jednostkach organizacyjnych oraz instytucji kultury Gminy Raszyn w okresie ferii oraz wakacji wraz opiekunem/mi.
- Dzieci do rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej – na podstawie oświadczenia osoby, która z dzieckiem podróżuje.
- Osoby niepełnosprawne w znacznym stopniu niepełnosprawności, całkowicie niezdolne do pracy i samodzielnej egzystencji lub z I grupą inwalidztwa wraz z opiekunem, osoby ze schorzeniem narządu wzroku wraz z przewodnikiem towarzyszącym im w pojeździe, osoby z niepełnosprawnością narządu ruchu kończyn dolnych, osoby niepełnosprawne z upośledzeniem umysłowym, na podstawie właściwej legitymacji lub orzeczenia.
- Zasłużeni Honorowi Dawcy Krwi – na podstawie odpowiedniej legitymacji.
- Pracownicy Urzędu Gminy Raszyn wykonujący czynności kontrolne w zakresie prawidłowości realizacji umowy przez przewoźnika, upoważnieni przez Wójta Gminy Raszyn.
- Osoby bezrobotne na trasie od miejsca zamieszkania do punktu przyjęć Powiatowego Urzędu Pracy w Pruszkowie i z powrotem, w wyznaczonym dniu stawiennictwa – na podstawie „ Karty Stawiennictwa" wydanej przez Powiatowy Urząd Pracy w Pruszkowie i dokumentu tożsamości.

Uprawnionymi do korzystania z przejazdów ulgowych z ulgą lokalną są:

- Emeryci i renciści do ukończenia 70 roku życia – na podstawie dokumentu tożsamości okazywanego wraz z aktualną legitymacją ZUS,
- Osoby o orzeczonym stopniu niepełnosprawności, którym nie przysługują inne ulgi – na podstawie legitymacji osoby niepełnosprawnej lub dokumentu tożsamości i wypisu z treści orzeczenia.

Szczegółowe informacje można zaleźć na stronie BIP Gmina Raszyn lub w urzędzie gminy.

Małgorzata Kaiper

SZANOWNI MIESZKAŃCY GMINY RASZYN

Od stycznia 2020 roku Centrum Medyczne Judyta rozszerza zakres usług zdrowotnych i będzie świadczyć bezpłatne i płatne usługi medyczne w dwóch placówkach:

1. **Poniatowskiego 21** w Raszynie (budynek obok Urzędu Pocztowego). Tu będą bezpłatnie przyjmowali lekarze pierwszego kontaktu oraz niektórzy lekarze specjaliści. W tym miejscu zrobicie także wszystkie niezbędne badania laboratoryjne, rentgenowskie i USG.
2. **Pruszkowska 52** w Raszynie (drugie piętro), tuż nad SZPZLO Warszawa Ochota. Tu także będą przyjmować lekarze pierwszego kontaktu i niektórzy specjaliści. Ponadto będzie tam Poradnia Rehabilitacyjna, Stomatologia, Poradnia Pediatryczna i Fizjoterapia.

W obydwu placówkach będą odpłatnie przyjmowali specjaliści: kardiolodzy, diabetolog, neurolog, pulmonolog, okulista, laryngolog, alergolog, chirurdzy ogólni, naczyniowy i onkolog, ortopedzi, ginekolog, endokrynolog, psycholog, lekarz medycyny pracy i inni. Nadal będą wykonywane bezpłatne badania wzroku i słuchu. Wszystkie rabaty dla naszych pacjentów zostaną zachowane.

Obie przychodnie będą połączone ze sobą systemem informatycznym i nasi pacjenci będą mogli się leczyć w każdej z placówek, korzystając z wybranego przez siebie lekarza i dogodniejszej lokalizacji.

Bardzo dziękuję wszystkim naszym pacjentom za zaufanie, jakim dotychczas obdarzaliście Centrum Medyczne Judyta. Daje nam to motywację do polepszania naszej oferty.

Korzystając z okazji chciałbym, w imieniu swoim i personelu Centrum Medycznego Judyta, życzyć wszystkim Państwu zdrowych i wesołych Świąt Bożego Narodzenia.

Z poważaniem, Zbigniew Figat,
Prezes Centrum Medycznego Judyta

CM Judyta. © J. Kaiper

Wydawca: **Gmina Raszyn,** ul. Szkolna 2a, 05-090 Raszyn | Redaktor Naczelny: **Jacek Kaiper** 512 269 868 | Skład i opracowanie graficzne: **R. Dymerski**
Druk: **Firma Usługowo-Handlowa SZMYDT Krzysztof Szmydt,** 09-500 Gostynin, ul. Legionów Polskich 27A
Nakład: 7000 egzemplarzy. Redakcja nie zwraca korespondencji oraz informuje autorów tekstów, że z uwagi na skromność miejsca w gazecie zastrzega sobie prawo do wykonywania skrótów, a także traktowania przysłanych materiałów jako źródła informacji.

SMOGOBUS NA ULICACH GMINY RASZYN

Gmina Raszyn postawiła na najnowocześniejsze metody walki o czyste powietrze. Do takich należy mobilne laboratorium, zwane smogobusem i dron oraz 50 sztuk oczyszczaczy powietrza dla placówek oświatowych, zakupione dzięki dofinansowaniu Marszałka Województwa Mazowieckiego w wysokości 205 tys. złotych, i taką samą kwotę z własnego budżetu.

- **Smogobus** to samochód wyposażony w zestaw monitora pyłu zawieszonego w powietrzu wraz z walizkowym zestawem do pomiarów środowiskowych i przenośny detektor wielogazowy.
- **Dron,** latając bezpośrednio nad źródłem dymu będzie dokonywał pomiaru i oceny wskaźników zanieczyszczeń powietrza oraz wykrywał ich źródło.
- **Oczyszczacze** powietrza filtrują je w klasach i salach, pozwalając dzieciom na oddychanie czystym powietrzem.

Smogobus na ulicach Raszyna. © S.

Nowoczesny i innowacyjny sprzęt, który posiadają nieliczne samorządy w Polsce, pomoże nam skuteczniej walczyć o czyste powietrze. Dla mieszkańców, którzy wbrew prawu spalają odpady, będzie znakiem, że skończyła się zabawa „w ciuciubabkę" z nami. Wcześniejsze działania, które doprowadziły do wykrycia i ukarania kilkunastu osób spalających odpady, miały znaczenie, ale obecne, dzięki nowoczesnej technice, będą jeszcze skuteczniejsze. Smogobus pojawi się na ulicach lada dzień. Dron, gdy nasi pracownicy zakończą specjalistyczne szkolenie.– powiedział zastępca wójta Michał Kucharski.

Jacek Kaiper

Mazowsze. serce Polski

ROZAWAŻANIA NAD ALEJĄ KRAKOWSKĄ

Aleja Krakowska przecinająca Gminę Raszyn od początku do końca, przez wiele lat była jej niechlubną wizytówką. 60 tysięcy samochodów dziennie, hałas, spaliny, zniecierpliwienie kierowców stojących w korkach, stanowiło codzienność. Mało kto z przejeżdżających miał świadomość, że za obskurnymi w większości budynkami przy ulicy znajdują się ładne lokalne uliczki z zadbanymi domami i ogródkami. A obok rozjazdu w Jankach wspaniały Rezerwat Stawy Raszyńskie i XVII wieczny Pałac w Falentach. Raszyn to była jedynie zakorkowana Aleja Krakowska, ruina na rogu Sportowej i obdrapana Austeria przy kościele. Podobnie wśród mieszkańców utrwalił się pogląd, że Aleja Krakowska wygląda okropnie i chluby im nie przynosi.

PUSTA ALEJA KRAKOWSKA W 2015 roku trasa S8, na tym odcinku zwana Obwodnicą Raszyna, przejęła z dnia na dzień większość ruchu. Zrobiło się pusto. Z Sękocina do Warszawy można było przejechać w kilka minut. Mieszkańcy, z jednej strony wyrażali zadowolenie, z drugiej, jeszcze bardziej niż wcześniej, zaczęli dostrzegać bałagan. Korki – wpisywały się w krajobraz i wiadomo było wtedy, że nic się nie da zrobić.

Aleja Krakowska. Fot J. K.

Zresztą o wszystkim decydowała Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, dla której wygląd Alei Krakowskiej nie miał znaczenia. Na szczęście, tuż przed uruchomieniem obwodnicy Raszyna wyremontowała nawierzchnię, która w niezłym stanie dotrwała do dziś. Zaraz potem przekazała ją Marszałkowi Województwa, a ten Powiatowi Pruszkowskiemu. Za własnością nie poszły pieniądze na kosztowne utrzymanie drogi, toteż przejęcie przez powiat nie odbyło się bez oporu. Podobny opór mają władze Raszyna, ponieważ na utrzymanie takiej drogi gminy po prostu nie stać.

24 MILIONY GOTOWYCH INWESTYCJI Całkowita rewitalizacja Al. Krakowskiej powiązana z przebudową, to pieśń przyszłości. Po pierwsze dlatego, że jest to kosztowne przedsięwzięcie. Po drugie dlatego, większość nieruchomości wzdłuż ulicy ma prywatnych właścicieli, którzy decydują o swoim. Pomimo tego, niemal niepostrzeżenie z budżetu gminy, wspomaganego dotacjami unijnymi i krajowymi, wybudowano kilka znaczących inwestycji zlokalizowanych wzdłuż traktu:

- **Centrum Kultury Raszyn** jeszcze 8 lat temu straszyła tu sztandarowa „raszyńska ruina". – 9 mln złotych

- **XVIII wieczny budynek Austerii** doczekał się rewitalizacji – ok. 5 mln złotych.
- **Komisariat Policji** – ok. 6 mln złotych.
- **Reduta Raszyńska** – miejsce walki i cmentarz pamietający czasy Bitwy pod Raszynem ok. 300 tys. złotych
- **Ścieżki rowerowe**, które uporządkowały teren wzdłuż Alei – ok. 3 mln złotych

Jeśli dodać do tego koszt gotowych projektów odbudowy kramów stajni i kuźni okaże się, że już teraz w nieruchomości państwowe i samorządowe zainwestowano około 24 miliony. Obserwując dyskusję nad stanem Alei Krakowskiej widać, że szybciej dokonują się zmiany w krajobrazie traktu niż w poglądach mieszkańców na ten temat.

GDZIE MOŻNA ZAPARKOWAĆ? Największym problemem dla mieszkańców Al. Krakowskiej, są problemy z parkowaniem. Ulica odwrócona jest od stojących wzdłuż niej nieruchomości. Posiadacze gruntów czy budynków w tak eksponowanym miejscu powinni czerpać z tej lokalizacji wymierne korzyści. Nic z tych rzeczy. Rowy po jednej stronie, biało czerwone słupki po drugiej skutecznie utrudniają parkowanie samochodów. W takich warunkach o żadnym, poważniejszym interesie nie można mówić. Dlatego nowe budynki stają na rogach Alei i prostopadłych ulic.

A MOŻE TRAMWAJ DO JANEK? Pomysłów dotyczących usprawnienia Alei Krakowskiej jest wiele: wybudowanie rond spowalniających ruch samochodowy, wykonanie wyjazdu z ulicy Pruszkowskiej w kierunku Warszawy, a nawet budowa linii tramwajowej do Janek, która znalazła swoje odzwierciedlenie w studium zagospodarowania gminy. Problemem okazuje się brak zainteresowania ze strony warszawskiego ratusza, który nie chce zainwestować w odcinek od pętli na Okęciu do granic miasta. Może kiedyś znajdą się na to pieniądze. Ale czy wobec odkorkowanej Alei Krakowskiej ma to jeszcze sens?

CO DALEJ? Odpowiedź na to pytanie nie jest łatwa. Kwestie własnościowe warunkują prawo i możliwości inwestowania. Powiat Pruszkowski nie jest w stanie robić więcej niż robi i bardzo chciałby się tego balastu pozbyć, a Gmina Raszyn na utrzymanie traktu musiałaby przeznaczyć lwią część swojego budżetu.

UPORZĄDKOWANIE REKLAM I OZNACZEŃ. W trakcie budowy ścieżek rowerowych wykonawca inwestycji uporządkował rowy. Wykaszane przez powiat pruszkowski wyglądają nieźle, jednak największym wizualnie problemem są reklamy. Małe, duże, czyste, brudne, każda w innej kolorystyce i postawiona pod innym kątem. Pełen chaos reklamowy. W takiej ilości i bałaganie straciły swoją skuteczność. Szybki przejazd też nie sprzyja zapoznawaniu się z ofertą. Rada Gminy nie chce w nie ingerować, bo dla wielu właścicieli reklamy stanowią źródło dochodów. Można oczywiście, w ramach uprawnień nadanych przez ustawę krajobrazową ograniczyć ich wielkość, wzornictwo i kąt ustawienia, ale czy ten problem zostanie podjęty, pokaże czas.

Jest jedno działanie poprawiające estetykę ulic, które władze mogą zainicjować. Wykonanie oznaczeń: ulic, numerów, czy nawet firm, do których prowadzi dany wjazd. To praktyka coraz częściej stosowana w innych gminach i dobrze oceniana. Widoczne nazwy poprzecznych ulic i numery nieruchomości, zwłaszcza w Jankach i Sękocinach uporządkują krajobraz i pomogą odnaleźć poszukiwany adres. A w dodatku, pokażą, że władze gminy lubią porządek.

Małgorzata Kaiper

Centrum Kultury Raszyn. Fot J. Kaiper

Komisariat Policji. Fot J. Kaiper

Stary Rynek w Raszynie. Fot J. Kaiper

Nowa nakładka na Sportowej w Raszynie. © K. Klimaszewska

KOLEJNA INWESTYCJA POWIATU PRUSZKOWSKIEGO

W dniach od 2 do 5 grudnia br. Powiat Pruszkowski zmodernizował fragment ulicy Sportowej w Raszynie na odcinku od posesji Straży Pożarnej do ul. Lotniczej. Na fragmencie o długości 700 metrów została położona nowa nawierzchnia. Wykonawcą jest firma P.P.U.H. Budowa i Naprawa Dróg EFEKT Sp. z o.o. Koszt modernizacji naszej drogi i części ul. Młochowskiej w Nadarzynie, zawartej w tym samym zadaniu, wynosi 947.100,00 zł. Zakończenie inwestycji nastąpiło w godzinach przedpołudniowych 5 grudnia br.

Raszyńska Reduta. © J. Kaiper

RASZYŃSKA REDUTA WYDOBYTA Z NIEBYTU

Jeszcze niedawno tylko nieliczni mieszkańcy wiedzieli, że w Alei Krakowskiej, za Sportową w kierunku Janek, jest ważne historycznie miejsce, pamietające czasy bitwy pod Raszynem i kolejnych potyczek. Dziś teren został uporządkowany, a mogiła żołnierska i figura Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej odrestaurowna. Na najwyższym kopcu, na maszcie, dumnie powiewa biało-czerwona flaga. Obok, przy ścieżkach, stoją ławki. Trawa, krzewy, kwiaty dodają terenowi splendoru. Tablice informacyjne opisują, co się w tym miejscu działo.

ULICA ZACISZE

Przepust. © J. Kaiper

Ulica Zacisze. © J. Kaiper

Zacisze II faza remontu. © J. Kaiper

Budowa nowego fragmentu ulicy Zacisze wraz z przepustem i fragmentem ulicy Waryńskiego dobiegła końca. Trwa jeszcze porządkowanie poboczy i wykonywane są ostatnie prace przy przepompowni. Jeszcze dzień, dwa i koniec. Uprzątnięto już pobliskie place, które służyły za składy materiałów budowlanych. Można podziwiać zupełnie nowy odcinek ulicy Zacisze w pełni.

Nowo wybudowany 355 m odcinek ulicy z chodnikiem, miejscami parkingowymi i ścieżką rowerową, posiadający pod jezdnią kanalizację sanitarną i deszczową oraz przepust Kanału Opaczewskiego, spełni oczekiwania mieszkańców Nowych Grocholic o dogodnym połączeniu z Raszynem. O wykonanie tego połączenia przez całe lata zabiegała grupa społeczników: Ewa Surmacz, Barbara Hejczyk, Barbara Turek, Andrzej Szeląg i Barbara Rusnak. Warto przypomnieć, że budowę ulicy Zacisze wykonało konsorcjum – Planeta z Warszawy za 3 121 769,63 zł czyli kwotę dwukrotnie wyższą niż była przewidziana w kosztorysie.

Zacisze na zakręcie. © J. Kaiper

Zacisze w całej krasie. © J. Kaiper

AUSTERIA

Dzikie gęsi nad Austerią. © J. Kaiper

Front z wrotami. © J. Kaiper

Odbudowa Austerii dobiega końca. Jest to pierwszy remont główny tego budynku po przeszło dwustu latach od jego powstania. Nie tylko odbudowano gmach pod czujnym okiem konserwatora, ale i dostosowano go do pełnienia funkcji w wieku XXI. W budynku założono nowoczesne ogrzewanie, za obieg powietrza odpowiada klimatyzacja, bezpieczeństwa strzegą liczne kamery. Na piętro prowadzą schody i winda. Już wiadomo, co tam będzie. W komnacie po prawej stronie od głównego wejścia znajdzie swoje miejsce Sala Ślubów, przeniesiona tu z Urzędu Gminy. W pierwszych miesiącach przyszłego roku zostanie wyposażona w meble.

Posadzkę na całym piętrze stanowi dębowy parkiet ułożony „w jodełkę", na parterze, króluje czarny kamień i szara terakota. Do dekoracji ścian i sufitów przygotowano gipsowe aplikacje. Budynek we wjazdach powozów zamykają od strony frontowej i ogrodowej solidne drewniane wrota z wewnętrzną furtą. Na schodach wewnątrz budynku i balkonach z obu jego stron założono poręcze i bariery. Wokół Austerii układane są chodniki z granitowej kostki.

W czasie sesji fotograficznej nad moją głową przelatywały klucze dzikich gęsi. Im też Austeria się podoba.

Okna dachowe na pilota. © J. Kaiper

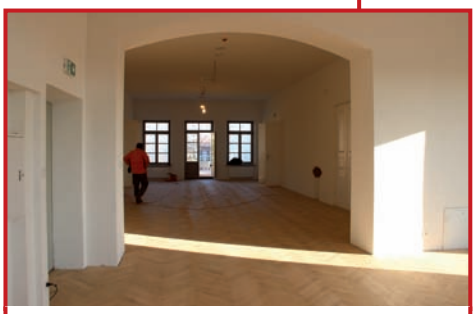

Piętro w parkiecie. © J. Kaiper

Sala ślubów. © J. Kaiper

ULICE GODEBSKIEGO I PONIATOWSKIEGO W JANKACH

Nawierzchnia na ulicy Godebskiego w Jankach ułożona jest w całości. Od początku do końca stary układ kostki został odtworzony. Ulica zyskała sieć kanalizacji sanitarnej. Wykonano też niezbędne poprawki nawierzchni i systemu kanalizacji deszczowej. Kurier Raszyński śledzi te prace ze wzmożoną uwagą, ponieważ są one opóźnione o rok ze względu na zejście z placu budowy firmy, która pierwotnie wygrała przetarg. Trochę wcześniej zakończono prace przy ulicy Poniatowskiego układając nowy asfalt i utwardzając pobocza w ramach odtwarzania nawierzchni. Można powiedzieć, że ostatecznie skończyła się kilkuletnia gehenna mieszkańców spowodowana bankructwem firmy budowlanej.

Godebskiego skanalizowana, odnowiona. © J. Kaiper

Poniatowskiego skanalizowana, odnowiona. © J. Kaiper

PLUSZAKI W CENTRUM ZDROWIA DZIECKA

Ala Bielawska, Marek Bańburski i Małgorzata Kaiper w CZD. © *****

Pluszaki, które przynieśli do Świetlicy uczestnicy Międzypokoleniowego Balu Charytatywnego, 6 grudnia, w Mikołajki, Małgorzata Kaiper i Marek Bańburski zawieźli do Centrum Zdrowia Dziecka. Przekazane pani psycholog Ali Bielawskiej, trafiły na oddział kardiologii. Wieczorem dostaliśmy od niej taka relację: *„Kiedy przyszłam na mój oddział okazało się, że Mikołaje, którzy licznie chodzili po CZD do nas nie trafili. Dzieci były smutne, mamy też. Kiedy przyniosłyśmy im pluszaki od Was – radość nie miała granic. 20 miśków znalazło się objęciach dzieciaków. Przyjechaliście w samą porę. Gdyby nie wy, nie miałabym co im dać. A reszta zabawek czeka na kolejne okazje”.*

Jacek Kaiper

MIKOŁAJKI W ŚWIETLIKU

Co roku na dzieci ze Świetlicy Środowiskowej „Świetlik” w Rybiu w Mikołajki czekają specjalne atrakcje. Dwa lata temu były w Wiosce pod Kogutem, w zeszłym roku – W Krainie Elfów. W tym roku, razem z Panią Justynką i Panią Anią, wychowawczyniami, przygotowałyśmy dla nich zupełnie inną atrakcję. Do naszej Świetlicy zawitały Mikołajkowe Warsztaty LEGO. Na dużej sali, przy stołach

do ping ponga, dzieciaki składały z klocków lego postacie Mikołajów i układały je z małych koralików. Dla niektórych, na przykład Antka, była to okazja do zrobienia dla taty wisiorka do kluczy. Dzieciom bardzo podobały się takie Mikołajki.

Małgorzata Kaiper

SPOTKANIE Z MIKOŁAJEM

Kolorowa choinka czeka na dzieci. © M. Kaiper

7 grudnia na spotkanie z dziećmi przybył do Świetlika – Mikołaj. W pierwszej części spotkania dzieci obejrzały spektakl teatralny o fazach księżyca i przygotowaniach do spotkania z Mikołajem. Po zakończeniu teatrzyku przyszła pora na małe co nieco, po czym pokrzepione dzieci wróciły na salę, żeby przywitać Mikołaja. Była wspólna zabawa, do której licznie dołączyli rodzice. Na zakończenie Mikołaj wręczył 106 prezentów, bo tylu było uczestników imprezy. Uśmiechnięte buzie dzieci i zadowolenie widoczne na twarzach rodziców było dla organizatorów najlepszą nagrodą.

Małgorzata Kaiper

Teatrzyk. © M. Kaiper

Mikołaj rozdaje prezenty. © M. Kaiper

MIĘDZYPOKOLENIOWY BAL CHARYTATYWNY

Liotgrafia Pałacu Prezydenckiego - dar od Kancelarii Prezydenta Andrzeja Dudy © M. Kaiper

30 listopada, w Andrzejki, w Świetlicy Środowiskowej „Świetlik" w Rybiu, znów, po roku przerwy, odbył się bal. Tym razem organizatorzy: Ela Szeląg, Marek Bańburski, Darek Marcinkowski zrezygnowali z podziałów wiekowych i zaprosili mieszkańców bez względu na wiek. Warunkiem wejścia na salę było zaproszenie i „Pluszak dla chorego dzieciaka". W przygotowanym zawczasu wielkim pudle nie zmieściły się zabawki, które 6 grudnia, w Mikołajki, zawiozłam wraz z Markiem Bańburskim do Centrum Zdrowia Dziecka, aby choć trochę osłodzić życie malutkim pacjentom.

To nie jedyny dar, który uczestnicy przekazali. Podczas licytacji wspaniałych fantów ofiarowanych przez Panie z Babskiego Klubu Międzypokoleniowego działającego przy Świetlicy i Latającego Koła Gospodyń Wiejskich przy CKR, ale też przez Kancelarię Prezydenta RP, Wójta Andrzeja Zarębę, księdza Dominika Koperskiego i Pracownię Cukierniczą Elsnera, zebrano aż 7710 zł, które zostaną przekazane trzem chorym chłopcom z naszej gminy.

W trakcie balu złożyliśmy życzenia Wójtowi – Andrzejowi Zarębie i innym solenizantom. Ze smakiem zjedliśmy imieninowy tort.

Zabawa była wspaniała. Do tańca grał świetny zespół „Quesada" Dariusza Płaszczyńskiego, również mieszkańca gminy. Świetlica użyczyła sali, przygotowała plakaty i zaproszenia, zaś jedzenie i napoje przynieśli uczestnicy. Nie ulega wątpliwości, że po ciężkiej pracy codziennego dnia trzeba się czasem pobawić. Bardzo się cieszę, a wraz ze mną organizatorzy, że możemy mieszkańcom taki aktywny odpoczynek zaoferować. ***Małgorzata Kaiper***

Pluszaki dla chorych dzieci. © M. Kaiper

Organizatorzy – Elzbieta Szeląg, Małgorzata Kaiper, Marek Bańburski, Dariusz Marcinkowski. © arch. św

„Projekt Pruszkowiak" w Centrum Kultury Raszyn

K. Klimaszewska, M. Smolicha i M. Bochnowski. Fot. arch. CKR

PRUSZKOWIAK to długoterminowy projekt fotograficzny realizowany od maja 2018 roku. *Jego celem jest uwiecznienie na fotografiach osób związanych z Powiatem Pruszkowskim oraz bliższe przedstawienie ich sylwetek w opisach* – powiedział Autor Maciej Bochnowski. Ten niekonwencjonalny projekt fotograficzny prezentuje osoby z naszego powiatu oraz jego gmin Pruszkowa, Michałowic, Brwinowa, Nadarzyna, Piastowa oraz Raszyna. Ideą projektu jest poznanie nie tylko mieszkańców, ale także pracowników, społeczników i osób przebywających wśród nas. Dzięki temu pokazuje on kim są ci, którzy tworzą naszą lokalność, opartą na wzajemnym szacunku i sympatii. Bohaterami zdjęć jest kucharz, bibliofil, vice prezydent Pruszkowa, słynna kolarka, psychiatra, fryzjerka, radny na kółkach, tatuażysta, młoda studentka, nauczyciel. Jednym słowem społeczność powiatu pruszkowskiego. Ci, o których wiemy i znamy z sąsiedztwa, o ich pracy i życiu, ale również Ci, o których mało się mówi, albo wcale się ich nie zna. To pomysł, który pomoże naszej społeczności bardziej zbliżyć się ze sobą, bardziej zintegrować.

Wystawa „Projekt Pruszkowiak" doczekała się już dwóch edycji. Na fotografiach znalazło się przeszło 130 mieszkańców Powiatu Pruszkowskiego. Pierwsza edycja przez ponad rok eksponowana była w galerii Centrum Handlowego Pruszkowa Nowa Stacja i cieszyła się wielkim zainteresowaniem. Teraz wystawa ta **będzie prezentowana w poszczególnych gminach naszego powiatu.** Autor projektu Maciej Bochnowski jak do tej pory do współpracy zaprosił jedyną raszynianke – Katarzynę Klimaszewską, Radną

Wystawa w Centrum Kultury Raszyn. Fot. arch. CKR

Powiatu Pruszkowskiego oraz Dyrektor Centrum Sportu Raszyn. Na pewno w kolejnych edycjach, znajdą się kolejni mieszkańcy naszej gminy.

Jacek Kaiper

Rybianie laureatami XII Juwenaliów III Wieku

Czek dla Zespołu Rybianie

W listopadzie br. członkowie zespołu Rybianie, pracujący pod kierunkiem p. Edyty Ciechomskiej i p. Piotra Piskorza, uczestniczyli w największym w Polsce festiwalu twórczych Seniorów – XII Juwenaliach III Wieku. Impreza organizowana przez Fundację AVE działającą przy Białołęckim Ośrodku Kultury, gromadzi ok. 3,5 tysiąca seniorów z 200 grup twórczych – chórów, grup tanecznych, plastycznych, literackich i teatralnych. Organizatorzy pokazują, że jesień życia można zamieniać w twórczą wiosnę. Festiwal dofinansowuje: m.st. Warszawa, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Samorząd Województwa Mazowieckiego.

Zespół Folklorystyczny Rybianie uzyskał II nagrodę w kategorii zespoły. Z zaszczytnym II miejscem wiąże się nagroda w wysokości 1200 zł, której potwierdzenie prezentujemy. Serdecznie gratulujemy wspaniałego wyniku.

Małgorzata Kaiper

Tytuł Mazowieckiej Szkoły Aktywnej Turystycznie 2019 trafił do Sękocina

Podczas odbierania dyplomu. Fot. arch. szk.

Samorząd Województwa Mazowieckiego i Mazowieckie Forum Oddziałów Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego nadali tytuł **Srebrnej Mazowieckiej Szkoły Aktywnej Turystycznie 2019** Szkole Podstawowej im. Włodzimierza Potockiego w Sękocinie. To IV edycja konkursu, który honorowym patronatem objął Marszałek Województwa Mazowieckiego. W I edycji Konkursu byliśmy ZŁOTĄ Mazowiecką Szkołą Aktywną Turystycznie, II i III BRĄZOWĄ, obecnie SREBRNĄ.

Najaktywniejszymi turystami w roku szkolnym 2018-2019 byli: Kamil Walczak, Patryk Cieśliński, Krystian Olejnik, Maja Gajewska, Kinga Walczak, Zofia Bazga, Kacper Olesiński, Oliwia Piasecka, Rozalia Arak, Bartosz Laskowski, Franciszek Laskowski, Agata Kryńska, Wiktor Pieniążkiewicz.

Uroczyste podsumowanie konkursu odbyło się 6 grudnia 2019 roku w Teatrze Oratorium im. św. Jana Bosko. Nagrody wręczali: pani Natalia Wojtyra – Prezes Zarządu MFO PTTK i pan Paweł Cukrowski – Dyrektor Departamentu Kultury, Promocji i Turystyki. Otrzymaliśmy tytuł i prawo używania logo **„Srebrna Mazowiecka Szkoła Aktywna Turystycznie 2019”.** Brawo! Za wspieranie naszej działalności turystyczno-krajoznawczej dziękujemy Oddziałowi PTTK Ochota, rodzicom uczniów i nauczycielom.

Regina Suwała opiekun Szkolnego Koła Turystyczno-Krajoznawczego

SPOTKANIE UCZNIÓW Z POETKĄ AGNIESZKĄ FRĄCZEK

Jak powstaje książka? - to zasadniczy temat spotkania z Agnieszką Frączek autorką wierszy i opowiadań dla dzieci, które odbyło się 2.12.2019 r w Szkole Podstawowej w Sękocinie. Pani Agnieszka opowiadała uczniom o swojej twórczości. O tysiącach pomysłów na wiersze i opowiadania czerpanych z własnych przeżyć, spotkań z ludźmi lub zwierzętami, z codziennych obserwacji. Uważa je za najlepsze inspiracje do pisania. Czasami sięga do fantazji. Uczniowie klasy VII b i V a. z wielkim zainteresowaniem słuchali wierszy czytanych przez panią Agnieszkę Frączek. Treść wielu utworów wzbudziła ich entuzjazm. Zadawali pytania, dyskutowali. Autorka chętnie udzielała wyczerpujących odpowiedzi, wyjaśniała, co to znaczy „chodzić spać z kurami”, jak poprawnie mówić po polsku, a jakich form unikać. Jest ona doktorem habilitowanym językoznawstwa, germanistką i leksykografem. W 2019 roku otrzymała tytuł Ambasadora Polszczyzny Literatury Dziecięcej i Młodzieżowej. Twórczość pani Agnieszki Frączek to połączenie wiedzy z zakresu językoznawstwa z talentem poetyckim. Łatwo dostrzec, że zabawa językiem sprawia poetce wielką frajdę.

Regina Suwała

Prawa dziecka – ważna sprawa?

20 listopada to szczególna data dla naszych Najmłodszych. Dlaczego? Ponieważ właśnie tego dnia obchodzimy Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka. W tym roku minęło dokładnie 30 lat od uchwalenia najważniejszego dokumentu stanowiącego o prawach najmłodszych, czyli Konwencji o prawach dziecka. Dokument ten zaznacza, że każdemu dziecku, niezależnie od koloru skóry, wyznania czy pochodzenia, przysługują takie same prawa. Inicjatorem powstania Konwencji była Polska i to nasz kraj przedłożył jej pierwszy projekt, więc spoczywa na nas szczególny obowiązek upowszechniania wiedzy na temat praw dziecka, ale także zadbania o to, aby istniały wysokie standardy ochrony praw najmłodszych obywateli.

Dlaczego każdy z nas powinien mieć wiedzę na temat praw dziecka?

O ile temat praw człowieka często pojawia się w dyskursie publicznym, o tyle prawa dziecka są często pomijane. A gdy już słyszymy lub czytamy o prawach dziecka, to niestety zdarza się, że są to informacje o negatywnym wydźwięku - w kontekście ich łamania, w tym krzywdy i cierpienia, jakich doświadczają dzieci. To my dorośli jesteśmy odpowiedzialni za bezpieczeństwo i ochronę dziecka, bo przecież każde dziecko to Mały Człowiek, który oprócz obowiązków ma również swoje prawa, do których należą do nich m.in.: prawo do życia, edukacji, opieki zdrowotnej, wzrastania w wolności, bycia szanowanym, tożsamości narodowej oraz równego traktowania. Każda dorosła osoba powinna mieć wiedzę na temat praw dziecka. Im więcej z nas będzie świadomym ich treści, tym większe prawdopodobieństwo, że żadne dziecko w naszym otoczeniu nie zazna krzywdy bądź cierpienia.

Czy edukacja na temat praw dziecka jest ważna i potrzebna?

Jest to przede wszystkim fundament do budowania świadomego i otwartego społeczeństwa obywatelskiego. Przekazywanie dzieciom wiedzy na temat ich praw oraz uczenie korzystania z nich daje szanse na wykształcenie się w przyszłości postaw zaangażowania społecznego, potrzeby udziału w życiu społeczności lokalnej i podejmowania inicjatyw na jej rzecz. To także kształtowanie wśród najmłodszych umiejętności krytycznego myślenia. Dobrze rozumiana edukacja o prawach dziecka powinna obejmować nie tylko wiedze na temat praw, ale przede wszystkim dać narzędzia i umiejętności do ich wykorzystywania w codziennym życiu.

W Przedszkolu „Pod Topolą" również celebrowano Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka. Cały tydzień przebiegał w tej tematyce – była duża ilość rozmów, zabaw z tym związanych czy przegląd plastycznej twórczości dziecięcej „Wielka sprawa-moje prawa". Piękną inicjatywą okazał się Marsz Praw Dziecka, którego inicjatorem było Przedszkole „Pod Topolą", który zgromadził dzieci z gminnych placówek. Nasi najmłodsi obywatele dumnie maszerowali ulicami Raszyna, trzymając transparenty, śpiewając piosenki i informując lokalną społeczność na temat swoich praw. Zwieńczeniem marszu było spotkanie z Wójtem gminy Raszyn, w czasie którego dzieci przypomniały istotę ich praw oraz przekazały ich wizualne odzwierciedlenie.

Agnieszka Okła-Barwicka Na podstawie: Stowarzyszenie UNICEF Polska (2019) „Prawa dziecka i edukacja o prawach dziecka. Historia, teoria, praktyka". Połowniak-Dąbrowska M., UNICEF Polska, Warszawa 2019.

SPROSTOWANIE

W numerze 103 Kuriera podano błędną informację w materiale dotyczącym dożynek w parafii w Dawidach, która odbyła się 8 września br. Za popełniony błąd redakcja Kuriera Raszyńskiego serdecznie przeprasza, a oto pełna informacja sprostowania:

Informuję, że to **Koło Gospodyń z Podolszyna Nowego** częstowało parafian swoimi wyrobami, a nie jak napisano Koło Gospodyń z Ład.

Nasze koło powstało zaledwie rok temu i nosi nazwę **KGW Polanki** i liczy tylko 15 osób. Początki są trudne uczymy się dopiero i podpatrujemy inne koła z pobliskich gmin. Zakupiliśmy stoły, krzesła i duży namiot, z którego mogą korzystać nasi mieszkańcy oraz służy nam do prezentacji i degustacji naszych wyrobów tj. na dożynkach gminnych i wspomnianych wyżej parafialnych.

Myślę że po ukazaniu tego artykułu będzie więcej chętnych pań a także panów do uczestnictwa w naszym kole.

Maria Brzezińska Sołtys Podolszyna Nowego
Przewodnicząca KGW Polanki

Koło Gospodyń Wiejskich POLANKI, podczas dożynek w Dawidach Bankowych. © arch. KGW

LEGIMI: NOWA OFERTA BIBLIOTEKI

Od stycznia 2020, dzięki uczestnictwu naszej biblioteki w nowopowstałym konsorcjum bibliotek z terenu Mazowsza, uruchamiamy dostęp do nowej platformy e-booków LEGIMI. Jest to zasób ok. 60.000 tytułów z zakresu beletrystyki, obejmujący wiele nowości wydawniczych. Mogą z niej skorzystać czytelnicy posiadający kartę biblioteczną. Dzięki niej w bibliotece głównej będzie można otrzymać specjalny kod. Następnie, korzystając z podanego na naszej stronie WWW linku do zasobu, należy założyć konto na LEGIMI – wystarczy do tego adres e-mail czytelnika – i aktywować kod. Należy to zrobić w ciągu 30 dni od momentu pobrania kodu – nieaktywowanie kodu we wskazanym okresie powoduje, że kod ten wygasa, a czytelnik traci możliwość ponownego ubiegania się o kod w kolejnych miesiącach. Z LEGIMI można korzystać także na tablecie lub smartfonie (należy pobrać dedykowaną aplikację) oraz na czytniku. Jedno konto może być aktywowane na dwóch urządzeniach. Kody ważne są 30 dni, po upływie tego czasu należy zgłosić się po nowy kod. Biblioteka będzie dysponować 25 kodami miesięcznie – warto się więc pospieszyć.

IBUK LIBRA: NOWE TYTUŁY W ZASOBIE

Z nowym rokiem 2020 zmienia się nasz zasób e-booków na platformie publikacji naukowych LIBRA.IBUK.PL – pojawią się

nowe, atrakcyjne tytuły m.in. z psychologii, pedagogiki, informatyki, prawa, medycyny, ekonomii, zarządzania. Kody dostępu będzie można otrzymać w bibliotece głównej i w filii. Z platformy LIBRA.IBUK.PL można skorzystać zarówno na miejscu, w bibliotece, jak i zdalnie: w domu, w pracy, czy na uczelni – wszędzie tam, gdzie jest dostęp do Internetu. W razie problemów, bibliotekarze chętnie pomogą – osobiście, poprzez e-mail (info@bibliotekaraszyn.pl) i telefonicznie (22 720-03-81). Warto także zapoznać się z pomocnymi filmikami instruktażowymi na stronie http://libra.ibuk.pl/pomoc. Osoby, które w zeszłych latach korzystały z platformy i założyły konta MyIBUK, wciąż będą mieć do nich dostęp, a dotychczas wydane kody nadal będą aktywne.

JOLLY ENGLISH: KOLEJNA EDYCJA

15 stycznia 2020 r. zaczynamy w bibliotece piątą edycję spotkań z językiem angielskim „Jolly English". Podczas 45-minutowych zajęć prowadzonych w formie zabaw i gier, uczestnicy będą doskonalić swoją znajomość języka angielskiego, w przyjaznej i radosnej atmosferze. Do udziału zapraszamy dzieci w wieku 6-8 lat, które miały już styczność z językiem angielskim. „Jolly English" będzie się odbywał cyklicznie, w każdą środę o 17:00. Udział w zajęciach jest BEZPŁATNY. Zapisy prowadzimy e-mailowo: info@bibliotekaraszyn.pl, telefonicznie: 22 720 03 81 oraz na miejscu w bibliotece. W zgłoszeniach prosimy o podanie imienia i nazwiska, wieku oraz numeru telefonu oraz o wypełnienie karty zapisu – do pobrania na naszej stronie www.bibliotekaraszyn.pl. Informacji o zajęciach udziela prowadząca – Karolina Konofalska. Cykl potrwa do końca marca 2020.

DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI: TRZECIE SPOTKANIE

10 stycznia 2020 (piątek) o 18:00 odbędzie się kolejne spotkanie raszyńskiego DKK – tym razem omawiać będziemy biograficzną opowieść „Płotka" Lisy Brennan-Jobs. Zainteresowanych dołączeniem do Klubu, prosimy o zgłaszanie się do koordynatorki Dagny Mach: info@bibliotekaraszyn.pl lub 22 720 03 81. Zapraszamy!

SPORTOWA UCZTA W CENTRUM SPORTU RASZYN. Gala Boksu Babilon

Podświetlony budynek. © arch. CSR

Centrum Sportu Raszyn na kilka godzin stało się zawodową areną całej Polski najlepszych pojedynków bokserskich, a wszystko na live w TV Polsat i Polsat Sport. Te prestiżowe Gale miały już Legionowo, Grodzisk Mazowiecki, Ożarów Mazowiecki, Radom, Pruszków, Ryga, Wieliczka, Nowy Dwór Mazowiecki, Międzyzdroje, Ełk, Zakopane, a teraz także RASZYN!

Ostatnie przygotowania. © arch. CSR

Wspaniałe widowisko sportowe, prawdziwi wojownicy w akcji i obiekt prezentujący najwyższe standardy. Gala Boksu Babilon, która odbyła się 30 listopada br. w hali Centrum Sportu Raszyn przeszła do historii. To był wyjątkowy wieczór dla wszystkich pasjonatów boksu, którzy na tą galę zjechali z całej Polski.

Cała sportowa Polska usłyszała o Raszynie za sprawą Gali Boksu Babilon. Zyskaliśmy najlepsze potwierdzenie

Wprowadzanie zawodników. © arch. CSR

jakości, funkcjonalności oraz estetyki naszego obiektu. W hali Tomasz Babiloński, organizator wielu sportowych wydarzeń, wyrażał podziw dla raszyńskiego obiektu i podkreślał jego zalety, mówiąc: ***„Dziękuje Gminie Raszyn za zaufanie przy organizacji Gali Boksu, myślę, że Wasza Gmina zasługuje na takie imprezy sportowe, bo ma taki piękny obiekt! Mam nadzieje ze to nie była ostatnia z 2 naszych imprez waszym mieście”.***

Na ring. © arch. CSR

Pozytywnie o tym evencie wyrażali się także bokserzy, którzy walczyli podczas gali, przybyli goście oraz mieszkańcy. Oto ich opinie:

„Pierwszy raz jestem na hali w Raszynie, świetne zaplecze treningowe, dobrze mi się tu walczyło, szkoda, że u nas na Śląsku w małych gminach nie ma takich pięknych obiektów sportowych”.

„No wreszcie duża impreza sportowa przyjechała do Raszyna! Zawsze musieliśmy jeździć po Polsce, by zobaczyć galę

Wprowadzenie zawodnika. © arch. CSR

na takim poziomie. A tu niespodzianka, gala przyjechała do nas, do Raszyna!”

„Bilety kupiłem ponad dwa tygodnie wcześniej, niespodziankę zrobiłem całej rodzinie, przyszedłem na galę z żoną i dwoma dorastającymi synami”.

„Walczy nasz raszyniak, cała sekcja bokserska, zawodnicy, trenerzy i rodzice

Ostatnie rady. © arch. CSR

z KS Raszyn jesteśmy i kibicujemy”.

„Przyjechaliśmy z Pomorza, ponad 50 osób. Na te Gale Babilońskiego jeździmy po całej Polsce”.

W dniu eventu raszyński obiekt sportowy – Centrum Sportu Raszyn, prezentował się znakomicie. Z zewnątrz hala była przepięknie podświetlona, co podkreślało jej nowoczesność i wyjątkowość. Wewnątrz organizator zadbał o niemal każdy szczegół. Wielki udział w przygotowaniach do gali odegrał cały zespół Centrum Sportu Raszyn, który służył

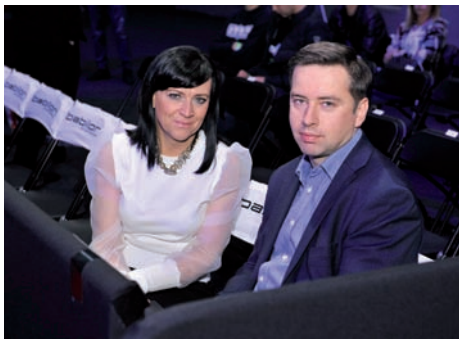

K. Klimaszewska i M. Kucharski na widowni. © arch. CSR

Babilon Promotion cennym wsparciem. Rosnąca popularność Gal Boksu w Polsce była odczuwalna w Raszynie. Już na kilka godzin przed galą parking wypełniał się samochodami, a fani sportów z dziwem obserwowali przygotowaną arenę walk i zwiedzali halę. Hala CSR była oblegana przez ponad siedmiuset kibiców, którzy oczekiwali na wielkie sportowe emocje.

Łącznie na kibiców czekało osiem pojedynków: siedem zawodowych i jeden amatorski. I to właśnie ten amatorski pojedynek był dla raszyniaków najważniejszy, ponieważ walczył w nim mieszkaniec Gminy Raszyn i wychowanek sekcji boksu przy KS Raszyn Jakub Nasiłowski. Jeśli chodzi o walki zawodowe

Zwycięzca walki. © arch. CSR

Wójt Andrzej Zaręba ze zwycięzcą Gali. © arch. CSR

organizacja dokonała zestawień zawodników, którzy zaistnieli w światowym i polskim boksie. Emocje rosły z walki na walkę i w żadnym przypadku nie można mówić o nudzie! Kibice z całej Polski entuzjastycznie reagowali na kolejne widowiskowe akcje zawodników.

Tegoroczna Gala Boksu Babilon pokazała, że takie sportowe wydarzenia cieszą się ogromnym zainteresowaniem w naszej Gminie i tym regionie Mazowsza. Ten event był zakontraktowany przez Grupę Polsat i Polsat Sport, które było na live transmitowane. Łącznie obejrzało je ponad 1 mln Polaków. Na antenie systematycznie cała Polska mogła zobaczyć, skąd transmitowane jest wydarzenie poprzez bieżącą promocję Gminy Raszyn w postaci Herbu Gminy Raszyn oraz logo Centrum Sportu Raszyn. ***K. Klimaszewska***

Dyrektor Centrum Sportu Raszyn

Mokre Mikołajki na basenie w Raszynie

Super zabawa. © arch. CSR

6 grudnia jest dniem wyjątkowym w raszyńskiej pływali dla najmłodszych raszyniaków. To właśnie tego dnia, co roku, Centrum Sportu Raszyn organizuje „Mokre Mikołajki", które stały się już tradycją obiektu i ulubioną imprezą najmłodszych milusińskich. Impreza cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Odwiedziło nas ponad 180 najmłodszych mieszkańców naszej lokalnej społeczności. W ramach animacji Centrum Sportu Raszyn przygotowało dla dzieci wodne dmuchane zabawki w najróżniejszych kształtach. Największą popularnością cieszyła się ogromna lama, oraz byk na którym dzieci rywalizowały kto najdłużej się utrzyma. Inne dmuchańce miały kształty lodów, lizaków, kotów, psów, nie zabrakło także flamingów, łabędzi oraz kaczek. Uczestnicy mogli pograć w siatkówkę wodną oraz sprawdzić kto najszybciej pokona ślizg zjeżdżalni.

Po wodnych szaleństwach na każdego uczestnika czekały słodkie przekąski, maślane herbatniki, gorąca czekolada i Święty Mikołaj, który rozdawał prezenty. Dzieci mogły zrobić sobie z nim zdjęcie oraz porozmawiać o prezentach, które chciały aby znalazły się pod świątecznym drzewkiem. Atmosferę tworzyły piosenki świąteczne zarówno polskie jak i zagraniczne oraz świąteczne dekoracje całego obiektu.

Szczególne podziękowania należą się ratownikom oraz instruktorom Centrum Sportu Raszyn, którzy jak co roku skutecznie czuwali nad bezpieczeństwem każdego uczestnika imprezy oraz chętnie pomagali w zabawach najmłodszym uczestnikom. Uśmiech i radość na twarzach dzieci były największą satysfakcją całego zespołu pracowników Centrum Sportu Raszyn. Do zobaczenia za rok.

Monika Bień, Centrum Sportu Raszyn

Zabawa na całym basenie. © arch. CSR

I do Świetlicy przyjechał Mikolaj. Fot. M. Kaiper

I do Świetlicy przyjechał Mikołaj. Fot. M. Kaiper

I z pomocnikiem Mikołaja. Fot. E. Tryfon

Mikołaj w Dawidach Bankowych. Fot. E. Tryfon

IMIENINY MIKOŁAJA

Mikołaj to taki dziwny pan, który w swoje imieniny prezentów nie dostaje, tylko je daje. Jeździ w swoich, zaprzężonych w renifery saniach i w bardzo szybkim tempie podrzuca podarki dzieciom. Czasem się myli i zamiast do Joasi, wrzuca kominem do domu jej babci. Czasem ciocia Ola spotyka go na ulicy, a zdarza się też, że zostawia paczki z prezentami pod drzwiami domu. Tak dużo ma roboty. Odwiedza też dzieci na naszej gminie, bo są bardzo grzeczne.

Tam, gdzie sam nie da rady Mikołaj prosi do pomocy skrzatów i pomocników, którzy dla niepoznaki zakładają jego strój. Mikołaj to bardzo miły Pan.

Przedszkolaczek

Mikołaj w Świetliku. Fot. M. Kaiper

Mikołaj w Świetlicy w Rybiu. Fot. M. Kaiper

Zabawy z Mikołajem w Dawidach Bankowych. Fot. E. Tryfon

Miło widzieć uśmiechy na twarzach dzieci. Fot. E. Tryfon

Mokre Mikołajki na basenie. Fot. arch. CSR

Rodzicom też przedstawienie sie podobało. Fot. E. Tryfon

Sopelek to niedzowny pomocnik Mikołaja. Fot. E. Tryfon

Wspólna zabawa. Fot. E. Tryfon